

УДК 069: 379.85

Белікова М.В.

канд. іст. наук, доц. ЗНТУ

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАПОРІЗЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ЯК ПІДПРИЄМСТВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

В Запорізькій області діє 25 музейних закладів, у музейних колекціях зберігається понад 416,1 тис. предметів основного фонду. На сьогодні Запорізький обласний краєзнавчий музей нараховує більше 110 тис. музейних предметів і є одним з провідних музеїв області. У 2015 році керівництво музею змінилося, тому місія музею з академічної – збереження пам'яток і популяризація історії Запорізької області трансформувалась. Новий директор конкретизував місію так: «Музей має стати більш емоційним».

Музейний логотип представлено на власному сайті <http://zokm.jimdo.com/> та в Facebook. Розроблений у стилі кубізм і має два тлумачення: 1) контури купола музею; 2) людина, яка схилилась над музейною вітриною. Напис розміщений поряд або по колу за годинниковою стрілкою: «Запорізький обласний краєзнавчий музей».

Графік роботи є наступним – у вівторок, середу, п'ятницю з 9.00 до 18.00 (каса працює до 17.00); у четвер з 9.00 до 16.00 (каса працює до 15.00); в суботу з 10.00 до 19.00 (каса працює до 18.00). Вихідні – неділя, понеділок. Нажаль, у штатному розкладі музею недостатньо персоналу, тому не має можливості працювати щоденно. Те, що музей не працює в неділю, є недоліком, саме у вихідні більшість відвідують музеї.

Відвідуваність музею зменшилась в складних соціальних та політичних умовах – 92,8 тис. за 2013 рік та 92,9 тис. за 2014 рік. За 2015 рік різко зменшилась на 15 % (79 тис.), в 2016 році кількість відвідувачів знизилась до 75 тис. на 5,07 % і в 2017 році – 75,1 тис. осіб. На думку директора Мордовського М.М., це є наслідком ситуації на сході країни, зокрема не

соціально-економічного характеру, а психологічного: більшості сьогодні не до відвідування музеїв.

Оскільки Запорізький обласний краєзнавчий музей, як і більшість музеїв країни, фінансується державою, його діяльність без підтримки держави є неможливою. Музей є комунальним закладом і за рахунок державного фінансування отримує воду, електроенергію тощо.

Ціна вхідного квитка є доступною для музейної аудиторії – 18 грн., пільгового квитка (для школярів, студентів, пенсіонерів) – 10 грн. Право на безкоштовне відвідування музею мають: діти дошкільного віку; вихованці дитячих будинків, інтернатів; працівники музеїв та члени ІСОМ. Право безкоштовного відвідування музею кожен вівторок останнього тижня місяця мають наступні категорії: інваліди I та II групи; учні середніх спеціальних навчальних закладів; студенти вузів; військовослужбовці строкової служби; пенсіонери; ветерани Великої Вітчизняної війни; учасники бойових дій (за пред'явленням документів, що засвідчує належність до вказаної категорії громадян).

Замовлення екскурсій можливе за телефоном. Екскурсії в музеї проводяться українською та російською мовами. Вартість екскурсій для груп до 30 осіб: оглядова екскурсія – 130 грн., тематична екскурсія – 90 грн. У музеї розроблено різноманітні тематичні екскурсії: «Запорізький край у далекому минулому», «Наш край в I-II тисячолітті нашої ери», «Наш край в XIV-XVIII ст. Доба козацтва», «Запорізький край наприкінці XVIII – на початку XIX ст. Заселення краю», «Запоріжжя на зламі імперій. 1914-1921 рр.», «Дніпрогес: підкорення стихії», «Післявоєнне відродження Запоріжжя», «Геологічна історія Запорізького краю», «Природа нашого краю».

Щорічно музей бере участь в акції «Ніч в музеї», проводить заходи до історичних дат, міжнародних та національних свят.

Додаткові платні послуги – аматорська фотозйомка та відеозйомка – безкоштовні. Професійна фотозйомка – 100 грн./год., професійна відеозйомка – 150 грн./год. Лекція – 40 грн., відеоперегляд в музеї, а також консультації на краєзнавчу тему – за ціною квитка.

На сьогодні Запорізький обласний краєзнавчий музей проводить реекспозицію у відповідності з новою концепцією та просуває музей у Facebook. Щоб оптимізувати музейну діяльність та привабити нових відвідувачів, можна запропонувати представити його в Instagram та створити канал на Youtube, де більшість аудиторії до 45 років, а також знайти ресурси для контекстної реклами музею в Інтернеті. Сайт розроблений українською мовою, було б доречним, щоб іншомовні відвідувачі змогли також отримати інформацію про музей, тому в перспективі доповнити його англійською мовою. Одна з проблем, – це комфортність відвідування, на початку археологічної експозиції розмістити 30 екскурсантів надзвичайно складно.

Необхідні консультації з експертами серед архітекторів та дизайнерів і внесення необхідних змін для рішення цієї проблеми. Асортимент музейних послуг має бути доповнений, зокрема продажем сувенірної та подарункової продукції (ручки, дзвіночки, магніти та ін. з написом «Запорізький обласний краєзнавчий музей», «Запоріжжя» та логотипом музею), а послуги харчування забезпечити кавомашиною та автоматом зі снеками.